

*Meie
Aeg*

Nr. 12

1936

MAAILMA VALGUS

„Rahvas, kes oli pimeduses,
on näinud suurt valgust.“

Ümberringi on öö... Pimedus katab maad, ja pilkane pimedus rahvast...

Lukfuslikus, palees, kuigi seal järawad tuhanded lambid, on pilkane pimedus. Wiletjas feldri-lorra-toakeses või lagunewas saunaurtikus on samuti pimedus. Astud kirkawate ja rõõmutsewate noorte seltskonda, kus väliselt erewust, jädelewust ülilmääral, — ometi leiad sealt pimeduse. Wõi kõnetad wärijewat wanakest, — ka temagi hinges peitub pimedus.

Wiibid rahwaste merel. Kuuled tormide müriinat. Üks rahvas wihtab ja alandab teist. Ülistatakse ainult ennast, oma rassi. Tekiwad rahwuswahelised kottupõrked, mürtsewad kahurid, lennukitelt heidetakse pomme, häwinewad warandused, purustatakse loowat tööd ja woolab wennaweri. Kohutaw pimedus!...

Kuuled diplomaatide juttu. Igawene läbirääkimine, üksteise külastamine ning lepingute sõlmimine ja purukslärastamine finnitab pimedust...

Kuhu weel astuda? Teaduse ja tarkuse walguferiiki? Ka sealgi on hoolas teadusemees eefinud hüüpoteeside ja oletuste segadusse ning otstib wäljapääsu pimedusest. Astud wiimaks elu kõige pühamaesse paika — perekonda ja loodad seal näha walguist mehe, wõi naise, wõi laste õnnes ja perekonna rahus. Aga jahmatud kohutawa pimeduse pärast, mille leiad sealt: ebainimlik käitumine mehe ja naise wahel, truudusemurdmine ja alatus üksteise vastu. Lapsed, kelle saatuse eest isademad on wastutawad, ei näe sellises perekonnas mingit walguist. Nad hakkawad samuti käima pimeduses.

Kuhu weel minna? Kust leida walguist? Lu-gedes ajaloo weergusid, awaneb kurweim pilt: pühaduse nimel on sõditud, inkwiisitsioonikohtutes on inimesi wenitatud, puruks saetud ja igasugusel mõteldud ja mõtlemata wiisil hukatud. Tuleriidad on leegitsenud põlewatest inimkehakest. See oli pime kessaeg. See oli minewikus...

„Nemad käiwad käfikaudu pimeduses ja neil ei ole walguist,“ ütles Job eefiwa inimsoo kohta. See lause on tõde tänapäewani. Millest aetakse inimsugu? Miks on kõik mõtted ja teod segamini? Miks on juur pimedus maailmas? Wastuse an-

nab Kristus: „Inimesed armastawad pimedust enam kui walguist, sest nende teod on kurjad.“ (Joh. 3, 19.)

Kristus on maailma walguis. —

„Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal. Seejama oli alguses Jumala juures. Kõik asjad on tema läbi tehtud, ja ilma temata ei ole midagi tehtud, mis tehtud on. Tema sees oli elu, ja elu oli inimeste walguis. Ja walguis paistis pimeduses, ja pimedus ei wõtnud seda vastu... See oli tõsine walguis, mis walgustab kõiki inimesi, kui ta maailma sisse tulnud... Ja Sõna sai lihaks ja wõttis kui ühes majas meie seas elada, ja me nägime tema an, kui isast ainusiündinud Poja au, täis armu ja tõtt.“ (Joh. 1, 1—14.)

Tõsine maailma walguis jündis siia maailma ühel pimedal ööl Betlemas. Walitises tol ajal pimedus kõigi rahwaste juures. Ka walitud rahwas, Iisrael, oli langenud pimedusse. Korruga kuulutati Betlema wäljadel karjastele, noile lihtsatele inimestele: „Urge karjate! sejt ma kuulutan teile juure rõõmu, mis peab kõigele rahwale teada saama: Teile on täna Taatweti linnas jündinud Snnistegija, kes on Iisand Kristus.“

Karjastele, tolleaja lihtsatele inimestele kuulutati walguise jündi, sejt suursugused ja ülemad ei otfinud ega ihanud walguist. Nad olid walinud pimeduse oma juhiks, ja nad eefisid pimeduses kuni nad wiimaks poosid walguise risti...

See tegu on kordunud miljoneid kordi. Iffa ja jälle on hüljatud walguis ja poodud ta risti. Sellest ongi tingitud see asjaolu, et pimedus walitseb kõifjal massi eht hulka, sejt mass ei wõta walguist vastu. „Aga nii mitu, kes teda vastu wõtsid, neile andis ta meelewalla Jumala lasteks saada, kes tema nimesse usuwad.“ (Joh. 1, 12.)

Walguise wastuwõtmine on omaette igaihe asi. Kui igaiüks oleks wõtnud ja wõtaks vastu Kristuse — maailma walguise —, siis oleks ajaloo weerud jutustanud aina walguist, ja siis kiirgaks ka praegu walguis kõiges maailmas. Siis oleks õige walguis palees ja saunaurtikus; ta jädeleks noorte ja

*Kaanel: Maria Jeesus-lapsega —
Rafaeli maaling.*

wanade hingedes. Rahwaste meri oleks wainne ja mõnuleks walgusest ja rahust; wend armastaks wenda, ja riigid ja rahwad peaksid oma sõna. Teadufemees leiaks selle walguse kaudu lahenduse igale probleemile. Perefond naudiks õiget õnne ja kaswataks oma lapsi õige walguse meeluses, ning kirjutes ja palwelates kuulutataks tõsist walgust...

Kristus tuli inimesi aitama. Ta aitas hädalisi ja õpetas effijaid. Ta tema õpetus on alus õnnelikule elule. Mis meie elu teeb heaks, on: Ärge muretsge! Ja mis kogu inimkonna elu teeb heaks, on: Armasta oma ligimest kui iseennast! — Siimenetagu nendesje tõdedesje!

Kristuse õpetus on walgus. See loob inimeses korrapärase elu. See sünnitab inimese uuesti elama korrapäraselt elu. See õpetab hoidma oma elu ja armastama ligimest ning hoidma ligimese elu. Kristuse walgus on loom walgus. Selles walguses võib kaswada iga õigusetaim. Aga see walgus häwitab kord iga umbrohu. Neg tuleb selleks peagi. Usjata pole see walgus paistnud tuhandeid aastaid...

Kes näeb jeda maailma walgust? Mii kui öeldud — wähesed, üksikud. Kui Kristus sündis, siis targad hommikumaalet leidsid tähe, mis kuulutas walguse sündi. Töö täht juhtis paganaid otsima ja leidma maailma walgust. Nad käisid tähe järele kuni walguseni. Nad olid targad, et hindasid walgust. Tarkus ei ole mitte raamatu- ja diplomaatia-tarkus, waid tõsine tarkus on walguseleidmine, sest „jumalafartus on tarkuse hakatus.“

Oled sina leidnud Petlema tähe?.. Ehk kõnnid pimedat üksikut teed? Ei näe mingit tähekest kusagil paistwat. Sõ on ümber ringi. Sõ on südamas ja hinges... Aga tõsta oma waimusilmad ja waata: täht järab Petlema wäljadel ning kutsub... Kui käid selle tähe järele, siis jõuab sinu hing selle juure, kes ütleb: „Mina olen maailma walgus.“ Sinu hinges on siis igawene walgus ja tõsine jõulurõõm. Sulle on sündinud Snnistegija...

G. Mägi.

* * *

Issand ise tahab teile imetähe anda: Waata, neitji saab käima peale ja toob poja ilmale, ja paneb temale nime Sannamuel. Selaja.

Ja sina, Petlem, see on wähe, et sa oled wähem Sunda tuhandete seas, sinust peab wälja tulema see, kes peab walitseja olema Sisraelis; tema on olnud wanaft igawesest ajast. Miika.

Ja tema tõi oma esimese poja ilmale ja mähtis teda ja pani teda maha söime, sest neil ei olnud muud aset majas. Ja sealsamas wäljas olid karjased õites ja hoidsid õõsi oma karja. Ja waata, Issanda ingel seisis nende juures ja Issanda au paistis nende ümber ja nad kartsid üllwäga. Ja ingel ütles neile: „Ärge kartke! waata, ma kuulutan teile juure rõõmu, mis peab kõigele rahwale teada saama, sest teile on täna Taaweti linnas (Petlemas) Snnistegija sündinud, kes on Issand Kristus.“

Petlemas

SAAGEM PAREMAKS

Nasta viimastel päevadel mälestatakse Kristuse inimeseks-saamist. Kõikjal, kodus, koolis ja kirikus, korratakse jälle neid lapsest saadik tuntud pühi jutustusi Kristuse sünnist Betlemas. Uuesti meenub kõigile: Jumala Poeg sai inimeseks, tuli inimesena inimeste juure.

Kuid milleks tuli Kristus inimesena inimeste juure? Mis oli tema tulemise otstarve? Ta tuli maa peale selleks, et inimesed saaksid paremaks. Kogu tema elu kõlab sõnadena: jaage paremaks! Kõigepealt jaage paremaks iseendast, oma jüdamest. „Sõnad on need, kes puhtad südamest.“

Need olid sõnad, millega Kristus algas oma paremaks-saamise nõude esitamist. Ta õpetas, et Jumal ei waata inimese palgele. Jumal ei otjasta inimese iludust või inetust välimuse järgi.

Tähtsaim inimese juures on ta süda. Süda

on inimese mõtete ja tundmuste peegel. Milline on inimese süda, sellised on tema mõtted, sõnad ja teod. Sellepärast uurib Jumal inimese südamet. Ta on südametundja (Mk. t, 1,8).

Maailm imetleb neid, kes on võimjad sõnades ja tegudes, kuid Jeesus imetles lihtsat inimest ja hüüdis: „Oh naine, sinu usk on suur!“ (Matt. 15,28). Miks? — Sellepärast, et tema süda oli puhas kõrvust, nii et ta ei tunnud ennast haavatud Jumala näilise üksteisusest ja karmusest tema vastu. Kristus ei ülistanud ilusat oratorlikku sõnade voolu, vaid lihtsat kõlneri pühvet: Jumal, ole mulle patusele armuline! Miks? — Sellepärast, et need sõnad tulid südamest, mis tundis tõeliku patukahetust. Suurim ohver, millist Kristus nägi oma maa pealises elus, oli väesele annetatud laks weeringut. Miks? — Sellepärast, et see annetus tuli kõigest südamest.

Ei puudu auksaid inimesi, kelle käed on puhtad ülestõusust. Kuid kas on nende südamed puhtad enesearmastusest? Ei puudu juurte waimuvõimega, haritud ning paljude teiste heade omadustega inimesi, kuid kas on kristlik alandlikkus (Matt. 11,29) kiskunud välja nende südamest kõrvuse ja enesearmastuse.

Enesepe-pöördunud südametunnine, alati ühejugu tase ning wäike meelega — see on kallid Jumala ees (I. Peetr. 3, 4). Niijugu südametunnise waja kogu inimkond, need on kallid kõigide meelest, sest nad armastawad teisi, nad on armastuses jaanud paremaks. Nad ei armasta mitte ainult õigeid, neid, kes on armastusrikkad nende vastu, vaid ka ehmuid, kes wäewalt on armastuswäärjed. Inimesed, pidades endid õigeks, on harjunud hukka mõistma iga ehmust ja süütegu, sest nii kerge on ju wäljendada hukkamõistwat otjust. Palju raskem on näidata üles ehmia vastu armastust, kannatust ja auksust. Kristus, kõigide südametunniste eeskütu, juutis jeda teha. Tal oli hea sõna nendele, keda seltskond põlgas. Ta ei kiitnud nende ehmust heaks, kuid ta süüdis neid parandada. Ta wihkas pattu, kuid armastas patust. Ta huultelt ei tulnud ehmile hukkamõistew otjus, vaid ülestõhutam julgustus parema elu alguse jaoks: mine, ja ära tee enam pattu! Niijugu armastust südametunnises omada, see on üks paremaks-saamise wili. Seda wilja on nii rohkesti waja. Maailm oleks määratu furnuhand, kui kõik südametunnised oleksid armastuseta ja kaastundeta, kui keegi ei kurwastuks teise häda ega rõõmustuks teise rõõmust. Minult sellises ringkonnas, kus armastatakse meid ja keda ka meie armastame, tunneb meie süda puhas inimlikku õnne.

Kuult tulewad perekondades ja laiemates ringkondades, rahwaste ja riikide wahel üliid, riid,

kiiklemised, nagu neid loeme ajalehtedest ja näeme oma iimbruses. Puudub armastus, koostunne. Seadust ning armastust peetakse rahvale ja julgele inimesele mittekohaseiks omadusiks. Kui neid õilsaid omadusi veel leidub inimese juures, siis peetakse seda tema nõrkuseks. Näib nagu oleksid need omadused tunnustatud iganenuks.

Wahwus ja julgus ilma armastuseta ning headuseta on aga nagu torm, mis ainult murrab ja purustab. Paulus, kelles oli kehastunud mehisus ja wahwus, tunnustab armastuse inimese wäärikaimaks ehteks: „Kui mina räägiksin inimeste ja inglite keeltega, aga mul poleks armastust, siis oleksin mina wast, mis kumiseb ja kelluke, mis heliseb.“ Raalatia rahwale kirjutas ta: „Teenige üksteist armastuses.“ Teomõimas Petrus manitseb südamlikkude sõnadega: „Pidage isekeskis ühtepuhku armastust, sest armastus kaotab pattude hulga.“ Ka apostel Johanneese õpetuse tuum pole muud kui armastus. Kristus ise ütles lahkudes oma järgreile: „See on minu katusõna, et teie üksteist peate armastama.“ Kristlased, jäägem seisma nende sõnade juure. Waadagem oma südameisse ja mõtelgem. Kas ei ole waja rohkem armastust? Kui seda oleks rohkem, siis oleks elu rahulik ja õnnelik.

Näik ja raske on elu armastuseta, õnnis aga armastusega, sest armastus teeb inimese teod paremaks. Ta sunnib inimest tegema kõitjal head hea enda pärast. Seaduse suurim õpetaja ütles: tehke head ka neile, kes teid wiikawad. Ta ei jäänud ilusate sõnade teatjaks, waid jeda, mida ta kõneles, elas ta ka läbi. Ta sai inimkonna suurimaks ja heasüdamlikemaks aitajaks, olguigi, et ta selle eest sai wastutatuks ainult tänamatust; ta tegi head hea enda pärast.

Kõige kohasem aeg on müüd, kus mälestatakse suure heategija süüdi, peatuda ja küsida endalt põhilise järai, mis sunnib meid tegema head ja teenima inimkonda. Kas teeme head ainult selleks, et meile siis tehtaks head. Kas teenime inimesi selleks, et meid siis teenitaks. Kui see nii on, siis on meie teod veel huudulikul, siis kõlab meie kõrwu suure heategija hüüdi: saage paremaks oma teudes. Seeai prantsuse waimulik, St. Pierre floostri ülem, kes elas Voltaire'i ajal, tegi waeleile, haigeile, õnnetuile wõrratuult palju head, kulutas kõgu oma waranduse heategemiseks, peale selle oma aega ja terwis, ent siiski oli ta endas nii õnnelik, et pidas end õnnelikemaks inimeseks maailmas. Kui ta oli haige surmawoodil, küsis talt Voltaire, mis ta süda tunneb. „Kust nagu hakkaksin ma praegu matkama maale,“ kostis haige, ja selles rahulikus tundmises ta surigi. Ta hauaristi kurnistatid sõnad: „Ta on palju armastanud!“ Tõeline heategija wõle hea ega tee head selles mõttes, et saada seda jälle kasutud, waid ta on hea ja teeb head ainult seepärast, et see on tema hinge armastamoid sumde, et ta armastab headust, et ta muudu ei wõi olla enefega rahul. Niisugune inimene tun-

neb heategemisest ja teiste kasuks elamisest palju suuremat õnne kui ühekski kasumisest; wiimast ta ei kannatagi. Inimese kallim rikkus on see headus, mis on pühendatud teistele, sest see teeb õnnelikuks enda ja iimbruskonna. Talmudis seisab: „Saa heategu, mis inimene teeb, toob iibe hea ingli alla ta kõrwale, kes ei lahku temast iialgi.“ Rohkem kui kunagi enne, on just tänapäew waja häid tegusid, et head inglid wõiksid tulla alla inimesi õnnistama. Kuid ainult inimeste abil wõiwad need inimeste juure jõuda. Kuigi see on ainult ilus pilllik fujutus, on aga selles rohkesti tõtt. Kui oleme oma tegudes muutunud paremaks, siis muutub meie elu üldiselt paremaks, ja meiega nagu käiks kaajas mõni hea ingel.

Saagem paremaks, ei mitte wäliselt, waid sise- miselt, see on nõue, mis uuesti meie wastu esitatakse ja jeda tungiwamalt kui kunagi warem. Saagem paremaks oma südameis, sest palju on neid, kes wajawad suurt ja sügawat armastust. Saagem paremaks oma tegudes ja aitamistes; ees ootab awar tööpõld — kõgu inimkond. Saagem paremaks, see on nõue, mis kõlab wõimjasti, sest selleks jai ju Sumala Poeg inimeseks. R. W.

Rikas ja vaene

maailm

Praegusel maailmalanguse ajastul inimesel ei ole kaastundmust oma ligimese vastu. Oma egoismi rahuldamiseks on vaja palju raha. Ja raha on see, mille eest võib saada kõik. Seepärast on inimesed rahanäljas. Raha saamiseks tallatakse jalge alla õigus ja inimeskondlikud põhiseadused. Kaasinimese huvid, puudused ja hädad jäävad tähele panemata selles ahnitsemises. „Olgu teistel kuidas on, kui ainult minul oleks hea,“ on tänapäeva egoistlik hüüdsõna.

Inimese egoismil ei ole piire. Ta ei jää kunagi rahule sellega, mis tal on, vaid püüab saavutada ikka rohkem. Ta püüab oma võimusesse haarda kõik, mis võiks olla kasulik tema enesearmastavale huvidele. Waremmail aegadel naturaalmajapidamise korra juures ta püüdis enda kätte haarda võimalikult palju maaomandusi. Nii satustid juured maa-alad üksikute suurmaapidajate kätte, kuna rahval puudus ulualune ja oma maalapike. Kuid see polnud veel kõik. Oma suurte maa-alade ümbertöötamiseks need suurmaapidajad orjastasid rahva. Neilt võeti kõik inimõigused, nad tehti oma isandate orjadeks. Isandad toimisid nendega oma tahtmist mööda. Wara hommikust hilja õhtuni sunniti neid raskele tööle, toideti aganaleiwaga, riietati räbalatega ja jagati hoope.

18. sajandi lõpul koos kultuuri järsu arenemisega hakkasid jõudsalt lewinema ka wabaduspüüded suurtes rahwahulkades. Hakkasid kostma häälid rõhumise ja loomaks-alandamise vastu. Üha kõrgemale tõusid rahutuste lained. Tõstis rewolutsioon. See tegi orjusele ja teoorjusele lõpu. Ja kuigi alamate kihtide õigused algul olid waid õige piiratud, siiski wabaduspüüde arenes edasi ja alamad kihid ootasid rõõmsas lootuses paremate päewade saabumist. Kuid neil tuli üle elada pettumus. Orjomanike ja pärishärrade asemel tekkis uus orjastaja — kapitalism. Orjafkked olid neilt langenud, aga selle asemel pani kapitalism neid ahelaisse. Suured tehnika-saavutused muutisid tööstuse. Tõstisid wabrikuid, kus töötati masinatega. Need võisid toota odavamalt kui inimkäed. Kodune käsitöö jäi kängu ja käsitöölised olid sunnitud minema tööle wabrikusse.

Tõelikuks pidid masinad tooma inimkonnale suure õnnistuse. Masin pidi mitte ainult tööd hõlbustama, waid oma sajabordjelt suurema tootmiswõimega ta pidi lühendama töoaega, wabastama tööst hallpead ja lapsed ning tooma inimkonna wälja puudusest ning waejusest. Kuid see ei teostunud. Suure tulu, mida annawad masinad, ei saa

mitte tööline, waid masinate omanik. Wabrikuile pakuvad oma tööjõu jurnikswoisteldud käsitöölised ja ka juurel hulgal põllutöölised, kel puudub oma maalapike. Suurenenud tööjõupakkumise kasutawad töösturid ära palga allalöömiseks.

Seejuures tehnika jatkab oma arenemiskäiku. Leintatakse järjekindlasti täiuslikumaid masinaid, mis wäheste töölisega suudawad toota järjest rohkem. See annab wabrikuile ja ettevõtjale võimaluse wähendada töölisete arwu. Tööta jäänud töölised on sunnitud pakkuma oma tööjõudu wäheha taju eest, et aga saada mingit tööd, millega teenida hädatarwilikumat eluüldapidamiseks.

Oma miljonite juurendamiseks kapitalistid on walmis kasutama kõige alatumaid abinõusid. Nad on aidanud õhutada sõdu, et wallutada looduswara rikkaid maid, et tõsta oma tööstust ja mahutada oma tööstusjaadusi. Efs möödunud maailmasõjastki woolas weri kapitalistide huwides. Suur prantsuse riigimees Clemenceau ütles sõjaajal: „Sga tilk naftat maksab tilk werd!“ Sõjawarustuse muretsemisega kapitalistid teenisid miljoneid. Nad wahetasid sõjawarustust iegi sõdimate riikide wahel. Nii muretseisid nad maailmasõja ajal Prantsusele lennukite osi, mida walmistas Krupp'i wabrik Saksamaal. Prantsusmaalt muretseisid nad aga niklit ja diinomiiti Saksamaale. Selle tõttu oli võimalus jatkata sõda kauem ja tappa rohkem inimesi. Mis sellest, et maailm upub weremeres, kui aga saab täita kufrut! Pole nii suurt pattu, mille eest lohtuks tagasi kapitalism oma rikkuse juurendamisel. Rahaahnus on kõikide kurjade asjade juur, ütleb apostel Paulus.

Harilik ümberpöörmata inimene on kistja looma saenane. Wahe seisab ainult selles, et loom on rahul oma kõhu täitmisega, kuna inimesel pole kunagi küllalt; jaades tuhat krooni, ta ihaldab jae da kumme tuhat, ja jaades selle, tal on janu jadandete tuhandete ja miljonite järele. „Kes armastab raha, sel pole seda kunagi küllalt,“ ütleb Salomon.

Kapitali kuhjumine wiimasel ajal on nii suur, et rääkida tuleb mitte miljonäridest, waid miljardäridest. Need arwud koosnewad iheteistkümmest ja kaheteistkümmest numbrist ja ulatawad üle hariliku jureliku mõistuse piiride. Et lugeda üle üks miljard kroonilisi rahasid, selleks kulub ühel inimesel 8-tunnilise tööpäewa juures 115 aastat; see on kaks inimese iga.

Kus kõrged mäed, seal liigawad orud. Ühed inimesed koguwad enestele rikkuste mäed, aga tei-

Masin on orjastanud inimese...

sed tuhanded ja miljonid elavad puuduses. Iga rikka vari on piiratud sadandete ja tuhandete kehvade inimeste varjudest. Kaupluste waateaknaile on kuhjatud riideid ja toiduaineid, kuid waejemad peawad leppima waid nende waatlemisega. Laod on täis igasugust wara, kuid paljude kehvade korteris puuduwad tarwilisemadki asjad.

„Raha walitseb maailma.“ „Kellel on raha, sellel on wõim.“ Need on hüüdsõnad, mis õhutawad inimesi tormi jooksmas hõbeda ja kulla peale. 1774. aastal leiti kulda Wenemaa Urali mägedes, mis tõstis maailma kullatoodangu 3 miljonile kroonile aastas. 1848. a. leiti kulda Kalifornias ja kullatoodang tõusis 16 miljonile kroonile aastas. 1882. aastal leiti kullalademed Lõuna-Aafrikas ja kullatoodang lerkis 46 miljonile kroonile aastas. 1890. aastal leiti kulda Alaskas ja aastane toodang tõusis 90 miljonile kroonile. 1901. aastal jaadi kulda 160 miljoni krooni wäärtuses ja 1911. a. — 180 miljoni krooni wäärtuses. Praegu ulatab kullatoodang 2 miljardi krooni wäärtusele aastas. Kui arwestame kõige maailma kulla, ja liigame sellele kõige hõbeda, siis selgub, et maailmas on olemas niipalju wäärtmetalli, et selle raskuse all wajuks kokku kogu maailma elanikkond.

Kuid inimkond pole veeläbi saanud õnnelikumaks. Õnnelikud ei ole ka need, kel on kogutud kullamäed. Kulla pärast pannakse toime pettusi,

wargusi, röövimisi, tapmisi ja sõdajid. Kuipalju walet, pettust, needmist ja piisaraid on kleepunud läikivate rahade külge...

Töö ja kapitali wahetford on tekitanud terawa klassiwõitluse. Selle wõitluse arendamiseks on organiseerunud mõlemad pooled. Organiseeruwad nii tööliised kui ka kapitalistid. Tööstuse hoogne areng kasvatab proletariaadi hulka. Wiimase jõud kasvab järjest suuremaks ja ahwardawamaks. Diefkui maa-alused mulkaanilised jõud nad hakkawad wahete-wahel liikuma ja purskama wälja. Need ühiskondlikud maawärijemised ja wäljapursked panewad üha tõsisemalt ja wõimjamalt kõituma praeguse ühiskondliku korra alused. Etimestena on warisenud kofku neist põrutustest ühiskondliku korra kõrgemad tipud: kroonid ja monarhid. Paiguti on need pursked hüigelsuure ulatusega, nõudes tuhandeid inimelusi. Kommunism ei lepi ainult suure Wenemaaga. Ta ahwardab tuua ülemaailmset revolutsiooni. Kommunismi ideed tungiwad kõigisse maadesse ja kutsuwad esile rahutusi ning weriseid kottupõrkeid.

Kes on siis õieti süüdi kõiges ühiskondlikus ülekohtus ja raskuses? Süüdi ei saa anda kullale ega majinale, waid süüdi on inimeste egoistlikud ja rikunud meeled, kes ikka ja alati mõtlewad waid oma hüiwedest. Egoistlik meelusus on see, mis omakaju hüiwides kaotab ära kapitalistliku korra, ja jama egoistlik meelusus kaotab enese kaotaks ka rahwusjotjalismi ja kommunismi. Maailmas pole sellist korda, mida ei saa kaotada ära oma egoistlikeks eesmärkideks. Niisiis enesearmastus on see tõeline waenlane, mille wastu tuleb wõidelda ja mida tuleb kaotada ühiskondliku õigluse, ühetaolise ja hüiwangu saawutamiseks. Muu wõitlus on tühja tuule tagaajamine ja asjatu jõukulu. See on umbrohu lehtede kikkumine, kuna juur jääb ja kasvatab uusi wõjusid. Enesearmastus tuleb wälja kikkuda ühiskondliku õigluse ja hüiwangu saawutamiseks. Wer, mis on walatud wõitluses, ei ole suutnud kindlustada ühiskondlikku õiglust.

Kapitalism ei suuda iialgi rahuldada ojanikke kõrgema diwidendiga, ega lepitada tööliisi suurema palgaga. Mida rohkem inimene saab, seda rohkem ta ihaldab. Selline on wana, ümberpöörmata süda. Inimkonda pole ühiskondlikust hädast päästnud ei streigid, revolutsioonid ega ka erakonnad kõige radikaalsete programmidega. See on wõimalik ainult ijeloomu muutmisel Kristuse õpetuse põhjal, wabanedes patuorjusest. Inimene wõib saawutada suurima wälise wabaduse ja sealjuures jääda juurimaks patuorjaks, kui teda pole päästnud Kristuse arm. Kuigi teda ei orjasta mõisahärra, wabrikant wõi kapitalist, on tema juurimaks kurajaks ja piinajaks patused ihad.

J. B.

Millal sündis Kristus

Rajud kristlased, kes on pidanud jõulupühafid, käitnud nende waimulikke ja ilmalikke kombeid juba lapsest saadil, ei teagi, kuidas need pühad on tekkinud. Usutakse, et Jeesus Kristus sündis ööl vastu 25. detsembrit ja et see tähtpäew on piiblilikul alusel. Nimult wähesed teawad, et Pühakiri waikib Jeesuse Kristuse sünnipäewast ja et jõulupühad mõeti kombeks alles paar sajandit pärast Kristuse surma.

Jeesus Kristus sündis Juuda kuningas Herodesse ja Rooma keiser Augustuse ajal. Enamus ajalooeadlasi peab Kristuse sünniaastaks 4. aastat enne praegust ajaarvamist. See aasta wastab ka prohwet Taanieli ettekuulutusele. Siiski Pühakiri jätab nimetamata aastaaja, kuu ja päewa, millal Kristus sündis. Selle kohta ei ole ka mingit muud ajaloolist dokumenti.

Esimesel kolmel sajandil on nimetatud Kristuse sünnipäewana väga erinewaid kuupäewi. Klemens Aleksandrinus nimetas 8. novembri, ning tegi maha nende waated, kes nimetanud Kristuse sünnipäewana 20. maid ja 16. aprilli. Cyprian nimetas 28. märtsi. Ja Sextus Julius Africanus nimetas 221. aastal esimest korda 25. detsembri Kristuse sünnipäewana.

Need tõekspidamised Kristuse sünnipäewa kohta ei olnud esialgu ühenduses soowiga pidada seda päewa eriliseks pühaks. Origenes kolmandal sajandil mõistis hukka pühameeste ja märtrite sünnipäewade pidamise, sest see on paganate tegumõis (Warao: 1. Moos. 40, 20; Herodes: Mat. 14, 6.). Kolmanda sajandi lõpul weel kirikuisjad tegid maha jumalate sünnipäewade pidamise. Seda waadet ei oleks siis enam jagatud, kui Kristuse sünnipäewa pidamine oleks olnud juba kombeks mõetud. Tõepoolest ei olnud Kristuse sünnipäewa pidamist enne Nikea konfiliumi (321. aastal).

Esialgu kujunes eriline päew Kristuse ristimise mälestuseks (6. jaanuaril). Seda päewa hakati ka pidama sündimise ja tarkade külastuse mälestuseks. Hiljem määrati Kristuse sündimise mälestamiseks 25. detsember. Armeenia kirik aga peab weel tänapäewal Kristuse sünnipäewa 6. jaanuaril. Mujal on see päew säilinud kolmekuningapäewana.

Keljandal sajandil toimusid suured muudatused kristliku koguduse elus. Kristiuse tagasiwamine lõppes ning ristiusk kuulutati riigiusuks. Tagasiwastatud kogudusest sai walitsew kirik. See õpetuse alal tehti muudatusi. Et paganlikke rahwaid teha ristiusklasteks ja kergendada nende ületulekut, selles tehti paganusele laiaulatuslikud järeleandmised. Paganlikud pidupäewad, templid ja kombed fanti ristiusule üle, kuna neile tõlgitseti kristlik

täendus. Nii ka jõulud on tekkinud kiriku ilmalikus muutumisel. Need pühad ei tekkinud mitte wadusest, et mälestada Sünnistõija sündimise päewa, waid, et paganlikud pidupäewad asendada kristlike pidupäewadega.

Paganatel olid oma jumalate sünnipäewad, mida peeti suure pidulikkusega. 25. detsembril oli suur pidupäew, mis peeti päikese-jumala auks. See päew oli rooma kalendris nimetatud Dies invictis solis (wõidetamatu päikese päew). Nimetatud päew on umbes pööripäewal, millal päike nüütelda uuesti sünnib ning hakkab muutuma wõimsamaks. Sellest ongi paganad saanud idee päikese-jumala sünnipäewaks.

Päikese-jumal oli Rooma riigijumal, ja päikese-kultus oli oma hõritipul Aureliani ajast Konstantin Suure ajani (274—323). Päikese-kultuseks püstitati toredad templid, seati ametisse preejrid,

löödi rahad ja 25. detsembril peeti suured pidustused. Ma Konstantin oli eialgu agar päikese-austaja. Aga oma võimu tipul ta ütles end ära oma kaitsejumalast.

Paganad olid harjunud nende pidupäevadega. Seepärast nende pidupäevade kaotamise puhul ei oleks olnud loota massilist ületulekut kirikusse. Et asjast hõlpsasti üle saada, selleks anti nendele pidupäevadele uus tähendus ja pidupäevad jäeti alles. Enne peeti need päevad päikese-jumala auks, nüüd nimetati nad päikese looja auks; enne peeti nad looduslikule päikesele, nüüd peetakse nad „õiguse päikesele“. Sel viisil võisid ristiusku tulnud paganad oma päikesepäeva edasi pidada, ilma et oleksid kummistanud kristliku korra vastu.

Roomas peeti jõulupüha 25. detsembril esimest korda 354. aastal, Konstantinopolis 379. a., Antiohias 388. a., Egiptuses alles 432. a. ja Palestiinas samuti alles viiendal sajandil. Chrysostomus räägib 388. a. oma jõulujutluses jõulupüha kombeksmõtmisest ja nimetab algatajaks maats õhtumaad. Ta ütleb: „Seda püha võib nimetada uueks ja ühtlasi ka vanaks; uueks, et ta on uuesti üles mõtetud; vanaks ja algupäraseks, et ta on tõusnud endisele aukohale. Nagu mõned taimed, mis kasvavad kiiresti ja kannavad vilja, jäärase-na on ka see püha, mis õhtumaalaste juures olnud juba varem, meile nüüd omaks saanud.“

Nagu teada, peeti jõulupüha Roomas esimest korda (354) paavsti Liberiusi valituse ajal (352—366), seetõttu võib tõenäoliselt arvata, et ta oli selle püha maksmapanija.

Nagu alguses nimetatud, Pühakiri vaikib Jeesuse Kristuse sünnipäeva kuupäevast; jumalik ettenägemus ei pidanud tarvilikuks, et pühitsetaks mälestuspäeva Kristuse inimeseks-saamisest. Selletõttu ei olnud ka algkristlikul kirikul esimesel kahel sajandil vajadust niisugust püha pidada.

Pühad on kujundatud inimese enese pärast. Seepärast on nad ka alal hoidunud ja on vastu võetavad kõigile...

Kristus on annud kogudusele muud korraldused, millega teda mälestada. Ja kui ka mingit päeva tähele panna, siis pandagu seda tähele Issanda auks, selleks manitseb meid apostel. Lase, et Jehoova au tõuseb su üle. Valmista oma südant, hoiu seda puhas, et Issand võiks leida sinu südames maad. Lemaga saame õnnelik olla ja teistigi elada kui seni oleme elanud. S.

TELLIGE

„MEIE AEG“

1937. aastaks!

* * *

Sa tulid maejena meile...

Su vanemad käisid mitmed majad läbi, koputasid paljudele ustele...

Oli pime öö, hommikumaine, must. Ei keegi annud kohta oma toas; ei kuskil polnud ruumi maailma lunastaja jaoks. Ja kui Betlema tuled kauguses vilkufid tuliste filmadena, kui tume, sametine taevavõlv kiirgav-kuldsete tähtedega lootas oma hõlmad kõigi üle, siis Sa sündisid viletsas loomalaudas... Su vanemad olid väsinud ja roidunud pikast reisist, kuid nende südames oli rõõm, sest Sina, taeva Kuningas, olid sündinud.

Kolmkümmend aastat oli möödunud.

Ünimestel polnud Su jaoks ifka veel kohta. Sa õbetasid neid, tegid neid terveks, kuid selle eest hüüdsid nad Sinu kohta: „Poo risti!“ Sa andsid oma väärtuslikuma oma rahva eest — oma elu. Nad ei hinnanud Su ohvrit, vaid naersid ja pilkasid Sind. Sina aga trööstisid kurbid, julgustasid argu, tundsid kaasa ja andsid lootust neile, kes olid hukkumas. Ja kui nad naelutasid Sind naeltega risti külge, olid nende südamed külmad ja kalgid.

Sa otsid veel tänagi kohta inimeste südames. Sa tahad lunastada neid ja viia neid ilusale raudmaale. Sa tahad neid päästa rahutusest ja kartusest. Sa tahad neid välja tuua raskustest ja hädadest, tahad kinnitada nende piisaraid ja teha neid õnnelikuks. W. W.

*

Viibides St. Helena saarel ja vaadates mere peale wangistatud keiser Napoleon küsis oma saatjalt krahv Montholonilt: Kas te võite mulle ütelda, kes oli Jeesus Kristus? Ja ootamata vastust ta jatkas: Lemas on midagi iseäralist, mida ma ei suuda aru saada. Aleksander Suur, Ceesar, Karl Suur ja mina oleme rajanud suuri riike. Aga millest olenes meie looming? — Võimust. Jeesus aga rajas oma riigi armastuse põhimõttel. Ja tänapäev veel oleksid miljonid valmis tema pärast jurema. Ma olen õhutanud hulki inimesi, et nad minuist waimustatud olles on pühendanud mulle oma elu. Kuid selle saavutamiseks oli tarvis, et ma isiklikult olin nende juures oma süttitava ilmega, oma sõnadega ja häälega. Kui ma võisin neid näha ja neile rääkida, siis alles panin lõktele waimustustule nende südames. Jeesus aga tõmbab südamed enese poole jumalikult väest, juba lähimateist sajandit kestnud mõjust, ja tuhanded lähewad tema sõna peale tullest ja weest läbi, ning rõõmustawad, et neid on arwatud wääriliseks tema pärast kannatama ja jurema.

*

Suurim maailmas on elu. Suurim elus on armastus. Suurim armastuses on rõõm. Ja rõõm on täielik ainult pühitsetud elus.

Kristus ei ole rajanud kogudust usutunnistusele, vaid Jumala sõnale.

KRISTUSE TULEK

„Nõnda on Kristus üks kord ohverdatud paljude pattusid ära võtma, teiskord peab teda patuta nähtama neist, kes teda ootavad õnnistuseks.“ Heebr. 9. 28.

Kristuse tagasituleku tõsiasi on paljude meelest ainult usuõpetus. Ometi see on rohkem kui usuõpetus; see on pühalikem ja suurim tõsiasi, ja iga inimene peaks seda õieti mõistma. Esimene kord Kristus tuli inimjugu lunastama, ja selleks ta suri Kolgatal; teine kord ta tuleb selleks, et lunastatud wiia igavesse eluriiki.

Prohvetite ja apostlite kõneaine.

Wanaaja usumehed said Jumalalt inspiratsiooni Kristuse esmakordse ja ka teiskordse tuleku üle. Genof, kes elas ligi 5000 aastat tagasi, ajal, millal inimeste langus oli juba suur, nägi, et „Issand tuleb mitmete tuhandete pühadega (inglitega) kohut pidama kõikide peale.“ Juda, 14. Jioh 3500 a. tagasi, raskel haiguse ja kannatuse tunnil, hüüdis lootuses: „Ma tean, et mu Lunastaja elab ja tema jääb wiimaseks põrnu peale seisma. . . siis jaan ma wabana lihast näha Jumalat.“ Jioh 19, 25. Kuningas Daawet 2900 a. eest nägi waimus Kristust tulewat teist korda ja hüüdis: „Meie Jumal tuleb ega ole wait. Tuluke põletab tema eel, ja tema ümber käib väga kange tuul.“ Saul 50, 3. Wana seaduse ewangelist, prohwet Jesaja, 2690 a. tagasi kirjutas: „Waata, Jehowa annab kuulda maa otsani: „Ütelge Siioni tütrele: Waata, su Snnistegija tuleb; waata, tema pall on ta juures ja tema töö kahu ta palge ees.“ Jes. 62, 11. Malafia, wiimne wana seaduse prohwet, 2327 a. tagasi, andis hoiatuse kogudusele: „Mga kes kannatab tema tulemise päewa? Ja kes jääb piima, kui tema ilmub? Sest tema on kui sulatajate tuli ja kui wannutajate leheline.“ Mal. 3, 2. Neist ütelistest näeme, et wanaaja usumehed uskusid ja teadsid selgesti Kristuse teiskordset tulekut.

Kui Kristus oli sündinud ja selle esmakordse tuleku puhul jõudnud oma töö lõpule, siis tol süngel ööl, millal tema kannatus oli ees ja tema jüngerid aimasid tema lahku mist, ta trööstis neid nõnda: „Teie siida ärgu jaagu rahutuks! Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. Minu isamajas on palju eluasemeid. Kui see nii ei oleks, kas mina oleksin teile ütelnud: „Mina lähen teile aset walmistama“? Ja kui ma olen läinud ja teile ajeme walmistanud, tulen mina jälle tagasi ja wotan teid enese juure, et teiegi oleksite, kus mina olen.“ Joh. 14, 1—3.

Sellest töötusest tiinustatuna kõik apostlid õpetasid ja uskusid, et Kristus tuleb jälle tagasi. Apostel Paulus oma kirjades mainib seda üle kolmekümne korra. Johanneste Ilmutuse Raamatus rää-

gitakse sellest seitse korda. Üldse apostlitel oli Kristuse tagasituleku usk ja õpetus esiplaanil; tänapäeval kahjuks on see laiemates usulistest ringkondades tõrjutud tagaplaanile. Raheldatje üldse Kristuse imejünni, lunastuse ja illestõusmise üle, veel vähem usutakse tema tagasitulekut.

Kuidas tuleb Kristus?

Kristus ei tule inimese surma puhul, nii kuidas paljud usuwad. Ei ka mitte spiritistlike meediumide väljakutsel. Samuti ei wõi Kristuse tagasitulekut wõtta waimulikult. Ta tuleb tegelikult ja nähtawalt. „Waata, tema tuleb pilwedege, ja kõik filmad jaowad teda näha, ka nendegi filmad, kes tema läbi pistid.“ Jlm. 1, 7. Kui Kristus läks jüngerite keskest taewasse, siis kaks inglit ütles neile:

„Seesinane Jeesus,

kes teilt wõeti üles taewasse, tuleb jamal kombel kui teie nägite tema taewasse minewat.“ Ap. 1. 11. See Jeesus, kes oli teiega Galilea järwel ja wai gistas torni; see Jeesus, kes ütles: „Tulge minu juure, waawatud ja koormatud“; see Jeesus, kes armastas teid surmani; see Jeesus, kes palus langewa ja hukkuwa Petrusse pärast, et tema usk ei lõpeks; see Jeesus, kes ristil palus waenlaste eest: „Sia, andesta neile“ — seesinane Jeesus tuleb tagasi, ei keegi muu. Ta tuleb pilwedel inglite hulgaga. Ta ei tule sunagi kellegi isiku läbi ega ka mõnda teatud kohta, nii kuidas mõned arwawad, waid ta tuleb s a m a l k o m b e l j a k u j u l k u i t a ä r a l ä k s. Ta ei tule siia maa peale, waid wiibib maa kohal. Maatera pöördub oma teljel ja iga maa koht pöördub Kristuse poole. Kõik filmad näewad siis teda. Selad ja uskumatud hirmuwad, aga usklikud rõõmustawad tema tagasituleku üle. Do, milline pühalik ja tõine filmapilk! Jes. 25, 9.

Millal tuleb Kristus?

Mja küsimus huwitab paljusid. Mõned on kat sunud isegi kindlaks määrata Kristuse tagasituleku aastaid ja päewi. Kõik need katsed aga on ol nud ekslikud. Jeesus ise ütles ajamääramise kohta: „Mga sellest päewast ja tunnist ei tea ükski, ei ing lidki taewas, kui minu isa üffi.“ Matt. 24, 36.

Kristuse tuleku täpne aasta, päew ja tund on Jumala saladus. Seda ei anta inimesele kindlaks määrata. Inimesele waid öeldakse: „Seepärast walwake, sest teie ei tea mitte, mil tunnil teie Iss and tuleb.“ Matt. 24, 42.

Kuigi meie ei tea Kristuse tulemise aastat ega päewa, siiski Issand ise on annud võimaluse aimata tema tuleku lähedust. Selleks ta kõneles suure prohwetliku ettekuulutuse jüngeritele Olimäel lü-

hife aeg enne oma surma ja lahkimist. Ta juhtis selles ajamärkide ettekuulutusel tähelepanu maailma poliitilistele ja rahvuslikele liikumistele, sõdadele ja klassivahelistele võitlustele, näljahädadele ja taudidele, maaväringutele, looduseõnnetustele ja looduseimedele. Peale selle usulises maailmas suurele tagakuulamisele, leigusele ja jumalalagumisele, kuid samal ajal teatud suurele misjoniliikumisele, mis peab „kuningriigi ewangeeliumi kuulutama kõiges maailmas tunnistuseks kõigele rahvale“, enne kui tuleb ots. Rugege Mat. ew. 24, 1—23. Meid ajamärke kirjeldades Issand ütles lõpuks: „Mga wiigipuuft õppige wõrdlust: Kui tema õksad juba on pungas ja ajawad lehti, siis tunnete, et suwi on ligi. Nõnda ka teie, kui te näete seda kõike, siis tundke, et see on ligi, ukse ees. Tõesti, mina ütlen teile: „Selle põlwe rahwas ei lõpe mitte ära, enne kui see kõik sünnib! Taewas ja maa häwivad, aga minu sõnad ei häwi mitte.“ Matt. 24, 32—35.

Meid Issanda ütelsi wõrreldes olufordadega praeguses maailmas, leiame, et elame just sellisel ajal, mida Issand ette kuulutanud. Kõik maailm pakatab just kui puud kewadel. Igawene elusuwi on tõesti ligi. Issand peab tulema selle rahwapõlwe ajal. Ta wiib oma kuulutuse tõeks, sest ta sõnad ei häwi mitte.

Kristuse tuleku otstarve.

Pühafiri annab ka selle kohta väga selgeid teateid. Kristuse tuleku otstarve on uskliku õndsuse lootuse täitumine (Tiitus 2, 11—13), wõitjate ehitimine elukrooniga (2. Tim. 4, 6—8) ja kõikidele palga andmine tegude eest (Zlm. 22, 12). Kristuse tagasitulek on seega lunastusplaani haripunkt.

Oma tagasitulekul ta äratab õiged surnud. „Issand ise tuleb taewast alla niipea kui sõjahüüd kostab peaingli hääle ning Jumala pasunaga, ja Kristuses surnud tõusewad üles kõige enne.“ 1. Tess. 4, 16. Õiged surnud tõusewad üles taewalikuks muudetud ihudega.

Õiged usklikud, kes elawad Kristuse tulekul, muudetakse ühtlasi, sest „liha ja veri ei wõi pärida Jumala riiki ega kaduwus päri kadumatust. Waa-ta, ma ütlen teile saladuse: „Meie kõik ei lähe hingama, aga meie muutume äkitselt ühe filmapilguga wiimse pasuna hüüdes“. Sest pasun hüüab ja sur-nud tõusewad üles kadumatutena, ja meie muu-tume.“ 1. Kor. 15, 50—52.

Delad ehmuwad ja uluwad hirmust (Zlm. 1, 7) ning püüawad pugeda warju (Zlm. 6, 14—17), „kui Issand Jeesus ilmub taewast oma wäeinglitega tuleleegis ja maksab kätte neile, kes ei tunne Jumalat ja kes ei alistu meie Issanda Jeesuse Kristuse ewangeeliumile, kes saawad nuhtluse, igawese hukatuse, hüljatuina Issanda palgest ja tema wägewuse au hülgusest“ (2. Tess. 1, 7—9).

Issanda tulekul kõik delad langewad surnute-na maha, aga usklikkude saatusest ütleb Pühafiri: „Selle järele kistakse meid, kes me elame ja üle jääme, ühtlasi nendega (õigete ülestõusnutega) pilwedes üles Issanda wastu, ja nõnda meie saame olema ikka ühes Issandaga.“ 1. Tess. 4, 17.

Õiged taewas mõistawad kohut delate üle tuhande aasta jooksul. Selle aja kestes wana maa on surnud ja külm ning on saatana wangla. Tuhande aasta lõpul tuleb Kristus pühadega ja õndsatega — pühade linnaga, uue Jeruusalemmaga — alla maa peale (Sak. 14, 3—6). Müüid ärata-takse delad surnud; sellega saatana on jälle lahti ja ta õhutab delaid Jumala piha linna wastu sõdima. Nad kogunewad üle maailma kokku ja piirawad pühade linna. Siin antakse teada hukatuse otsus, ja tuli langeb taewast alla ning häwitab kõik delad ühes saatana ja kurjade waimudega. (Zlm. 20, 1—15). See on siis teine surm ja sellest surmast pole enam ülestõusmist.

Sama tuli, mis häwitab deluse, puhastab ka wana maa. „Ent Issanda päew tuleb otsegu waras õõsi, millal taewad raksumisega hukka lähewad ja maailma algained kuumuses ära sulawad ja maa peal leiduwad inimeste teosed ära põlewad.“ 2. Peetr. 3, 10.

Kui wana maa on tulega puhastatud, siis Jumal loob selle uuesti ja ehib ta pühaks õndsate jaoks (Zes. 65, 17; Zlm. 22, 1—5). Uuesti loodud maa on pühade igawene kodumaa. Sellel maal asub õigus ja rahu. Sellel maal on kadunud surm, lein, häda ja piisad. See on rõõmu ja õnnelik-kuse maa. Sellel maal usklikud tunnewad rõõmu lunastusest ja Kristuse armust. „Ent meie ootame uusi taewaid ja uut maad, kus elab õigus. See-pärast, armjad, seda oodates püüidke, et tema leiaks teid rahus weatutena ning laitmatutena.“ 2. Peetr. 3, 13. 14.

Kas ja oled walmis Kristuse tagasitulekuseks? Tahad ja wiibida kord temaga õndsate õigusemaal? Mõtke sellele, mõitke head usumõitlemist ja walwa!

Gd. Mägi.

Tähtede taevas

Pimedatel ja selgetel talveõhtudel küffestab meid tume taevalaotus tuhandete vilkivate tähtedega. Nagu oleks heidetud hull kalliskive sametiisele pinnale, nii särab taevavõlv meie vastu. See on tohutu maailmade-kogu, mille mõõtmatus ja ääretus täidab meid imestusega. Mul paistab nagu sarnleks üks täht täielikult teisile ja et taevavõlvil ei ole muud kui ainult igavene öö, vaikimine, tardumus ja rahu. Tähelepanelikumal vaatlemisel aga märkame palju mitmekesidust — erinevaid pilte, elu ning liikumist isegi tumedamate tähtede juures.

Elavad, mitmemärkijad tähed, mis rändavad täpse järjekindluslega oma teedel, on tekitanud juba minemikus vastupanemata soovi, et midagi teada sellest hiigelmaailmast. Suviga ja püsivusega on tunginud astronoomid taevalaotuse saladustesse, ja tänu sellele teatakse tänapäev kaunis palju juurest kosmosest.

Kosmograafilised arvestused on võimaldanud määrata tähtede kaugust meie maakerast. Kolmnurkade süsteemi ja trigonomeetria valemite abil arvestatakse kaugusi maa raadiuse abil meie päikesesüsteemis ja maa orbiidi abil termes taevalaotuses. Spektreanalüüs, mis lahutab tähtedest tulevava valguskiire, lubab heita pilgu eluvõimalustele, õhukoosseisule, niiskusele, ainekoostisele ja tihedusele.

Taevavõlvil nähtavad tähed on meie päikesesüsteemis asuvad planeedid ja väljaspool asuvad kinnistähed. Palja filmaga näeme osa planeete. Kõik teised tähed n. n. kinnistähed moodustavad omaette päikesesüsteemid, mille ümber tiirlevad samuti planeedid ja mis ahuvad meist võrratult kaugel. Et jõuda ligema, lõunapoolkeral nähtava kinnistähe Alfa Centaurini, vajab valguskiir, mis jookseb 300.000 km sekundis, 4 aastat ja 3 kuud. Praegu pildifilmadega vaadeldud suurim kaugus on aga 140 milj. valgusaastat. See on määratu suur kaugus, mida me ei suuda enesole ette kujutada; ja ometi kogu selles suures ruumis asuvad tähed ja seal on elu ning liikumine. Mii mõnigi kord oleme mõelnud, mis peaks ajuma kiil selle piiri taga, mida me ei näe enam mingi abinõuga, ja kas ei peaks ometi olema sellel hiigelmaailmal kusagil lõpp. Seni on aga inimene jäänud nõrga kääbusena seisma nende suurte küsimuste ette.

Kui näitena arvata kinnistähed, millest Siirius on 26 korda suurem meie päikesest, väikesteks nõõpnõelapea-sarnasteks kehadeks, siis asuksid need vaevast nähtavad kehad 65 km suuruses ruumis laialipaisatult. Suur kosmos omab korrapärase ja kindlad seadused, millest ükski hiigelmaailma „elanikkudest“ ei taldu pisemasgi osas kõrvale. Et juhtida seda hiigelmasinavärki, ei piisa inimese-

taolise olemuse mõistusest ja võimetest. Seal teotseb vaimne Jõud, kes kõike korraldab ja juhib. „Minu (Sumala) käsi on maa kindlasti rajanud ja minu parom käsi on taevad künblaga ära mõõtnud; ma hüüan neid, siis seisavad nemad ühtlasi.“ Seef. 48, 13.

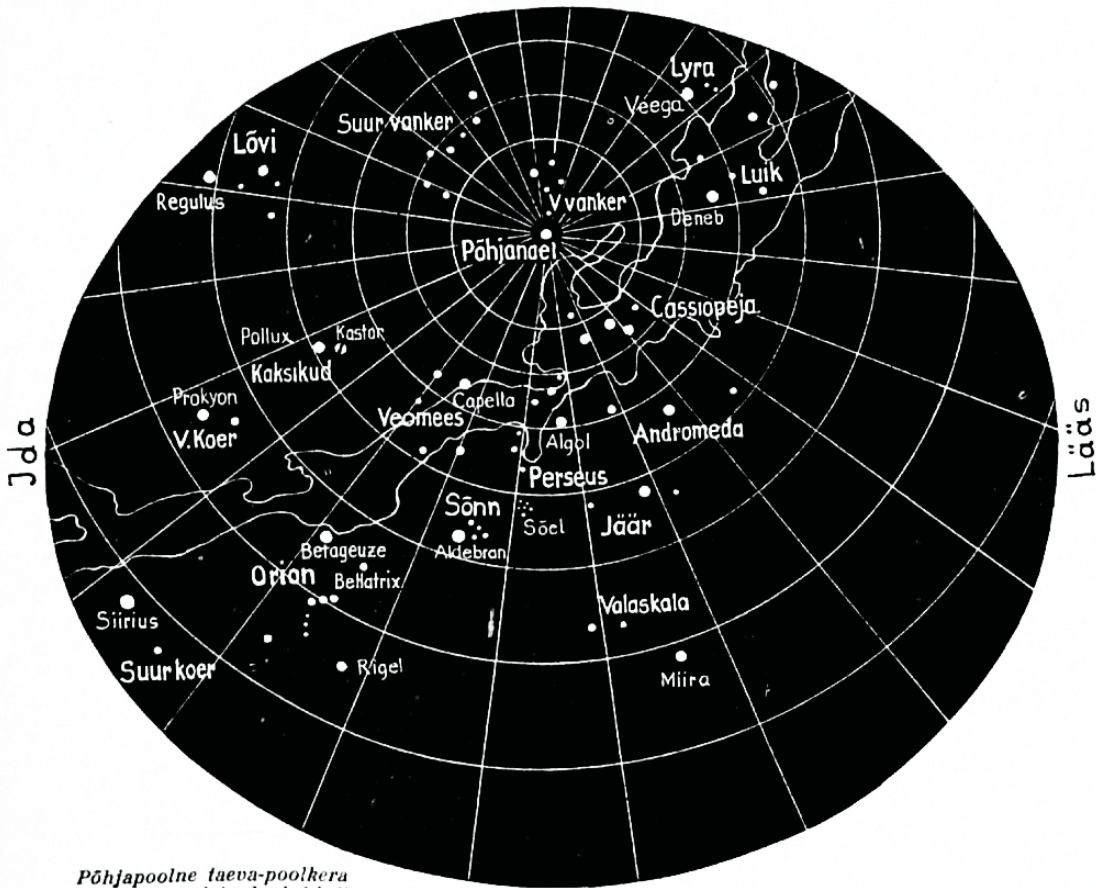
Pimedatel öödel ja eemal segevatest linnatuledest on taevavõlvil palja filmaga nähtavad umbes 3000 tähte. Ühed on heledamad ja teised on tumedamad. Selleduse järele jaotatakse kõik tähed järkudesse. Esimese suurusega tähed on järgmistest 2½ korda heledamad, mis on omakorda nõrgematest jällegi 2½ korda heledamad, jne. Esimese suurusega tähti on kogu taevavõlvil vaid 20 ümber. See film võib näha kuni seitsmenda suuruseni, kuna fotoplaadile on läinud korda pildistada isegi 21. suuruse tähti. Järjekindlalt tähelepanelikult tehes märkame, et kogu taevavõlv liigub pikkajaks edasi. Mida hilisem õhtu, seda kõrgemale tõusevad idapoolsed tähekujud. Öö-päeva jooksul teeb kogu tähistaevas tiiru ümber Põhjanaela, tulles õhtul jällegi samale kohale tagasi. Selle juures muidugi ei tiirle tegelikult kinnistähed, vaid see on nähtav meie maakera pöörlemisest ümber oma telje.

Toome siinkohal ära ka joonise tähistaevast, nagu see on käesoleva j. o. detsembrikuu kesk-

Udukogu Trapetsi tähtedega
Orioni tähekogus.

Põhi

Põhjapoolne taeva-poolkera nagu ta on det. keskel kell 9 ö. ja det. lõpul kell 8 ö.

Lõuna

õhtul kella 9 ajal. See joonis tuleb vaatlemisel asetada pea kohale, nii et maailmakaared ühtuksid kaardil olevatega. See joonis ei tõlba aga jumel, sest maakera oma teekonnal ümber päikese asub siis teisjulguses vahetorras finnistähtedega.

Kõik tähed on jagatud 87 tähelugusse ja igal nendest on oma nimi, et oleks kergem orienteeruda taevalaotuses. Doome siin ära ainult tähtjamad tähelugud põhja taeva-poolkeral.

Meile nähtava taeva kaunim tähelugu Orion (Koot ja Reha) on ilmunud juba kaunis kõrgele üle horisondi. Teda võib näha ida ja lõuna vahel; mida hilisem on aeg, jeda kõrgemale ta ferrib, nihkudes pikkamööda lõuna juunas. Selles tähelugus neli suuremat tähte piirab siseti tähegruppelid. Ühes kolme suurema teismise tähega moodustab fogu tähelugu märgi — X. Kaht üle-miist hiilgavat tähte nimetatakse Betageuze ja Bellatrix. See tähelugu on rikas huvitavast vaat-lusameist, mida juba nõrk pikfilm pakub vaatle-jale. Tmelistem sealjuures on lõuna pool teismis-teft tähtedest ajum juur udufogu, mis üm-britjeb mitmekordset tähte Trapetji ja on paljale filmale waewalt nähtaw. Eelnimetatud täht asub udufogu keskel uduwabas ümbruses. Neli peatähte Trapetjist on nähtawad juba harilikule pikfilmale. Hiilgavam osa jellest toredast udufogust asub Tra-petji ümber, kus udumasfid ühtlaseft walguwad põhja-läände ja lõuna-itta, olles läbistatud tera-wasti lahutatud, paenutatud walguksirteft. Lõu-nas asub fogu massi heledam osa, mille keskel astronoom Bond pani tähele udumasfi pilwejarna-

seid kuhjumisi ja üfti-kute osade spiraalset ehitust. Tdas ajub tu-me, uduwaba paik, mi-da võib mõrrellda tiitja awatud juuga. Udu-masfides on võimalik näha mitmejulguseid he-ledusejärke — hiilga-waft walguftet funi waewaltmärgatawa häma-rufeni. Udufogus ene-les ja väljaspool jeda on määratud arvul tähti, milledest mõnin-gad on ümbritjetud oma-enele uduga. Need nimetatud heledamad tä-hed feijawad mitte üfti omawahel, waid ka udu-foguga füüfilises sidu-wuses, nagu kirjutab prof. Schneider, kes on uurinud spektriliseft Drioni. Täheteadlased on arwamisel, et see määratud kaugusel ajum udufogu on omaette tä-hemaailm. Esi-mejena

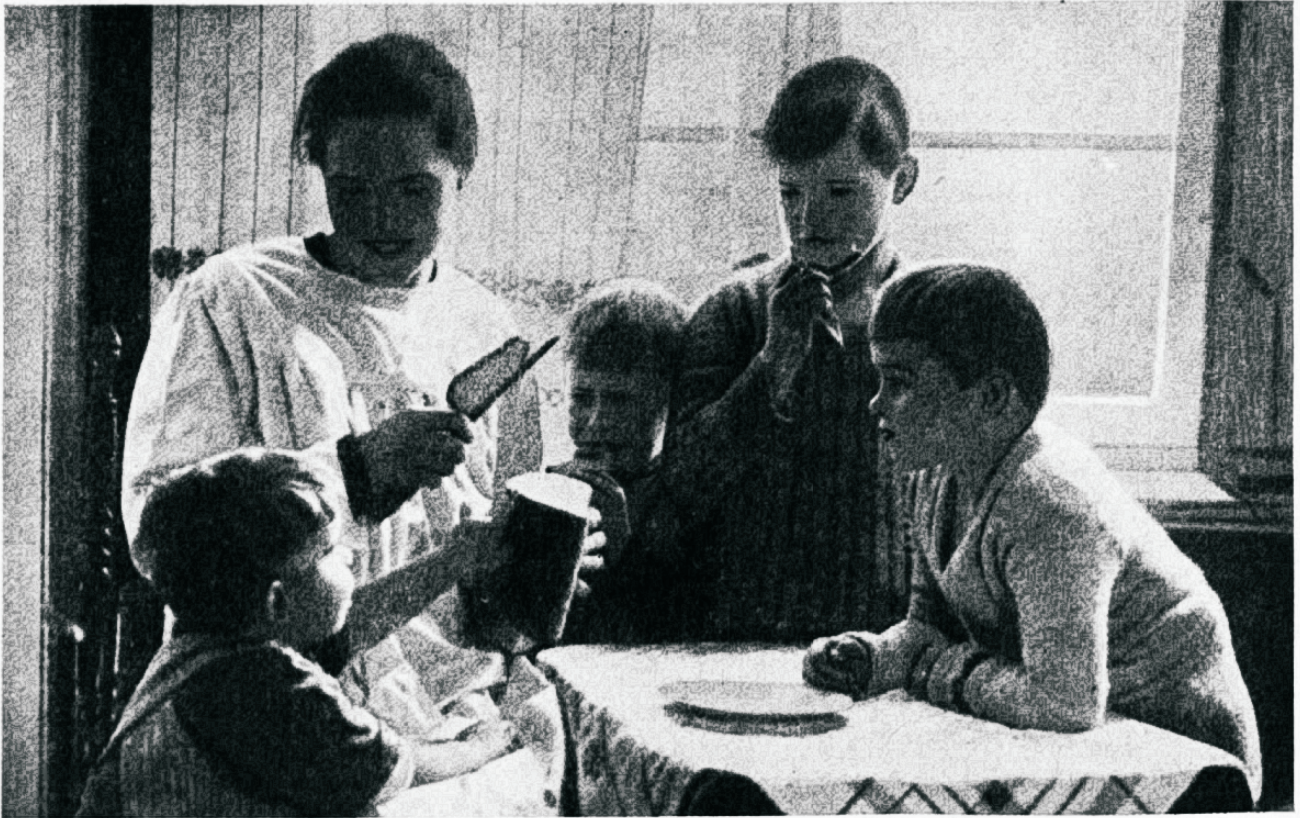
pani tähele jeda tähelogu Cyat aastal 1618.

Drionist idapool asub taewawõlwi heledam täht Siirius — Suur Koera tähelugu, mis asub meist 9 walgusaastat eemal. Wärmus on tal finakalt-walge ja temperatuuri arwatakse 11.000 kraadile. Siiriuse ligiduses asub tema kaaslane, nähtaw ainult juurematele pikfilmadele. Tema tihedust arwatakse kohutawalt juureks; nimelt kaalub üks tikutoositäis jeda massi üks tonn.

Siiriusele otse wastasuunas — põhjaloodes helgib walfja hõbedase järaga Weega (Reinaste pe-remees), mis on heleduseft Siiriusele järgnew täht taewawõlwil. Weega, samuti Kapella, Deneb ja teised ei lastu meie laiusel kunagi filmapiiri alla. Esi-meje järgu heledusega täht Deneb (Nistitipp) Luige tähelugu, asub loes, mitte kõrgel horison-dilt. See tähelugu moodustab suure ristil Linnu-tee põhialusel. Deneb ühes kolme teise tähega asu-wad Linnutee juunas, kuna faks teist ajetjewad nendega peagu ristloodis. Selles tähelugus asub palju punaka helgiga, muutlike tähti ja kasti-tähti.

Waabeldes Denebist lõuna poole mööda Linnu-tee kohtame Põhjanaela lähedal „W“ kujuliselt ajetjewaid teise järgu heledusega tähti, mis moo-dustawad hiilgawa Cassiopeja (Wanda) tähelugu. See tähelugu on kergesti nähtaw peagu peakohal Linnutee heledamal alusel.

Waadates weel edasi mööda Linnutee lõuna-poole kohtame kaugupool kollakalt helkiwat Kapellat (Tõulutäht) Beomehe tähelugu, mis kujutab, kaaja arwatud ka üks täht Sõnni tähelugust, kor-

Jõulurõõm . . .

ratut wiisnurka. Kapella spektrum on meie päikejega identne, j. t. ta on jarnane meie päikejale. Kaugus meist umbes 30 valgusaastat. Suvitav on veel Weomehe tähefogus kaks tähejagarat, millest üks sijaldab üle 500 tähe.

Siiriujust kõrgemal ja Orionist idapool asub Linnutee serval hele Prokxon Väikeste Koera tähefogus. Viimase ja Weomehe vahel asetseb filmapaistev Kaksikute tähefogu, milles asuvad kaks heledat tähte: Kastor — nõrgem, põhja pool, ja Pollux — heledam, lõuna pool. Nendeist kahest ligineb Kastor meie maale 30 km kiirusega sekundis. Pollux jelle vastu aga kaugeneb meist. Kastor on kaksitähht, millest peatähht on teise juurusega, ja kaaslane neljanda juurusega, mõlemad rohkestollased. Kastor oma kaaslasega oli esimene tähepaar, milles B. Serrischel leidis kaksitähhtede füüsilise sidumuse. Selles tähefogus asub väga tihe tähejagar, mida headel tingimustel on võimalik näha isegi palja silmaga. Selle tähejagara tähed on asetatud korrapäraselt spiraalidesse, mida astronoom LaJell nimetab imeilusjaks nähtuseks.

Kirdes helgib fini-walkjal Regulus Lõvi tähefogus. Selle tähefogu neli heledamat tähte, kaasa arvatud Regulus, moodustavad juure trapeetsi, mis jelle tähefogu teeb kergesti tuntavaks. Weomehest lõuna poole kohtame täherikkama ja tähelepanuäratava tähefogu Sõnni. Selle tähefogu leiame tema „V“ kujust, mille ühes otsas asetseb punane Aldebaran. Suvitavam osa sellest tähefogust on Sõel (Plejaadid), mis asub weidi üleval pool. Kõik need tähed on ümbritsetud heledate

udimasfidega ja on omavahel seoses. Sarjumata film näeb seal vaid heledamat pilveteest, harjunud film juudab eraldada 6, kuna õige terav film märkab juba 9—11 tähte.

Cassiopeja ja Sõela vahet ühendab loofjas Perseuse (Kriinla) tähtede rida, millest paremal asetseb heikjas Algol. Viimane on huvitav oma muutlikkuse tõttu. Kahe päeva jooksul omab Algol teise järgu heleduse, kuna üle 9 tunni on ta hoopis neljanda järgu heledusega. Arvatakse, et see täht on kaksitähht, milledest üks on tumedam ja teine heledam. Tiirelde üksteise ümber katavad nad perioodiliselt üksteist ja sellest tekib ka heleduse muutlikkus. Kui tumedam täht katab heledama, siis näibki ta meile neljanda järgu heledusega.

Suur Wanker asetseb Põhjanaanlast weidi ida pool ja on enam-vähem kõigile tuntud ühes Väikeste Wankriga, mille aisa tipptähht ongi Põhjanaan. Tuntumatest tähefogudest oleks nimetada veel Andromeda tähefogu, mis asetseb Perseusest läänes ja on tuntud kolme heleda tähe läbi, mis kaares piiravad Cassiopejat.

Edela pool, horisondi lähedal kohtame Walaskala tähefogu, mis sijaldab 114 palja filmaga nähtavat tähte. Nende hulgas omapärasem on Miira. See täht on teise juurusega, kuid ta kohaneb kuni üheksanda järgu heleduseni, j. o. palja filmaga mitte nähtavaks, et siis jälle muutuda tagasi niisama heledaks. Oma muutlikkuse pärast kututakse teda Mira Ceti j. t. imeilik täht Walaskala tähefogus.

W. Wiirjalu.

Elule õige alus!

PEREKOND

Perekond on aastatuhandeid olnud iihiskondliku elu aluseks ja on jeda ka tänapäeval. Ühtlasi on ta esmajärgulise tähtsusega kasvatusegur, mida ei suuda asendada üegi kõige paremini korraldatud koolid, lasteaiad, lastekodud j. t. iihiskonna poolt organiseeritud kasvatusettevõtted. Muidugi on ka neil väga suur tähtsus, kuid koduse kasvatusje täiendajatena, mitte asendajatena. Perekonna asetäitjatena on nad vaid hädaabinõuks seal, kus perekond oma ülesandeid ei suuda täita.

Elu perekonnas põhjeneb liikmete vastastikusel austusel ja üksteise mõistmisel, üksteise väärtuste tunnustamisel. Perekond on küllalt väike ja elu temas küllalt intensiivne selleks, et tema liikmed saavad üksteisega iihete sulada, harjuda, üksteist põhjalikult tundma õppida ja tähele panna. Väljaspool perekonda hinnatakse inimest ka ühikute omaduste järele, kui head töölist, parteikaaslast, õpilast, sportlast. Perekonnas aga võetakse teda tervikuna. See kõik loob perekonnas erilise õhkkonna, mis ei kordu nii puhtal kujul iihesti teises organisatsioonis. Kasvavale lapsele ja noorele on see õhkkond otse mõödapääsmatult tarvilik.

Perekonnaelu on viimastel aegadel teinud läbi suure murrangu. Endisaegse, n. n. patriarhaalse perekonna peamiseks toiminguks oli varade valmistamine. Selle aluseks ja kogu perekonna saatuise määrajaks oli põlvest põlve edasi pärandatav talu või töökoda. Kõige perekonnaliikmete pühaks kohuseks oli jeda iihist omandust kasutada ja kasvutada, suurendada. Kes jeda ei teinud, vaid teisel teel endale ülalpidamist otsis, sellele waadati kui joohtikule, äraandjale, hullurile. (Tuletatagu näit. meele maarahva suhtumist esimestele linnawalgujatele ja haritlastele läinud sajandi teisel poolel). Sga juuretulevat perekonnaliiget — naist ja lasti — hinnati esmajoones sellest seisukohalt, kui palju ta kas isikliku tööga või kaasaraga perekonna iihisomandust aitas suurendada. Perekonnapea — isa — oli see, kes waranduse eelkäijalt päris ja selle üle kogu perekonna nimel walitses. Tähtis oli mitte isiklik, vaid perekond kui terwik ja selle iihine omandus. Snimesigi kutsuti ja kutsutakse maal veel praegugi talu nime järele (Kingu Suhan, Mäe perenaine jne.). Säärane patriarhaalne perekond oma iihtlase elustiiliga omas kõik eeldused, mis tarvilikud iihtlase, kindla ja sitke iseloomu kasvutamiseks. Selle tulemusi mõime veel praegugi imetleda kombepärasimatest talupojaperekondadest tulijate wiisaduse, sitkuse ja ausameelse objektiivse näol.

Tööstuse areng ja eluviiside linnastumine (ka maal) purustas säärase perekonnaliibi. Paljude

põlvede armastuse ja karmetega pühitsetud iihkodu asemele on astunud jagelivaheldum iihirikorter, perekonna iihiswaranduse ja iihistöö asemele iga perekonnaliikme omaette palgatöö ja teenistus võõra ettevõtja juures. Linna algkoolides leidub ainult väike arv õpilasi, kes kuni kooli tulekuni on elanud iihes ja jamas korteris. Suurem hulk on oma elukohta mitu korda vahetanud. Mälestus „kuldsest kodukotusest“ muutub iikka enam kirjanduslikuks fraasiks, sõnakõlksuks. Teenitud raha on igaiihe eriomandus, millega ta võib teha mida tahes. Niiviisi perekonnaliikmed iiheseisumvad ja lähivad igaiiks oma teed. Perekonnapea mõiste on peaegu kadumas. Perekonna iihised koosviibimised ja iihisettevõtted muutuvad iikka harvemateks. Erinevad tööajad takistavad paljusid perekondi iihgi iihistele jöögiaegadele kokku tulemast. Shtu- jeda puhketumid ja pühapäewad võtab kõrts, kino, poliitika ja jeltielu järjest enam oma alla.

Säärase perekonna kasvatuslik väärtus on kahtlemata väiksem kui warakirjeldatu oma. Kõige halvem on seisukord jes suhtes, et jäärane murrang perekonnaelu alustes on loonud joodja pinna perekonna lõplikule lagunemisele: abielulahutustele ja -lülidele, jündumisele väljaspool abielu, wallalishusele jms. Abielulahutuste, wallaliste meeste ja naiste ning väljaspool abielu jündinud laste arv näitab meil (ja samuti mujal) tunduvat tõusu ja on linnades palju suurem kui maal.

Lastele ja nende kasvatusjele ei jää see muidugi mõjuta. Uurijad, kes on jälginud laste saadust n. n. poolikutes perekondades, kus last kasvatab ainult üks wanematest või jootuks võõrad, finnitavad kõik, et sääraseid lapsi palju rohkem satub libedale teele, kui teisi. Oma esindab kasvatuses tundesilist külge, õrnust ja armastust; isa — korda ja järjekindlust. Mõlemad on tähtsad ja tarvilikud. Kus üks neist puudub, seal on lapse areng hädaohus. Mitte asjata ei kujuta rahvalaulle maeslast kõige wiletjama ja mahajäetuma olendina, lastes tal minna kord isa, kord ema hauale tröösti ja tuge otsima.

LAPSED JATKAVAD VANEMATE ELU

Olime rändajad, kes käivad oma teed rahuldamatute joomide ja igatjüste tagantkihutusel. Waevalt oleme käinud ära iihhe jaamawahe, rahuldanud mõne neist joomidest ja igatjüdest, kui selle asemele astub juba kumme teist, veel sundimamat ja awatlemamat. Nad ei anna meile rahu ei unes ega ilmsi. Sika kihutavad nad meid edasi uutele tegudele ja uutele katvatusjele. Neg, mis meile on antud maieks rännakuks, tundub liiga lühikesena. Kui mitte enne, siis mõhemalt juriwoodil

meelestub meile täie teravusega, kui vähe oleme suutnud ära käia oma pikast teekonnast, kui palju meil siit ilmast lahkudes jääb tegemata ja saavutamata. Ent harilikult meil pole põhjust mõelda sellele lohutamatu kurbusega, sest me teame, et jeda teekonda jatkavad meie järeltulijad — lapsed. Meis elavad meie joovid ja igatsused edasi. See on kõige reaalsem ja kõige konkreetsem hauataguse elu vorm! Sellepärast ongi iga lapsevanema pühim ja sügavam joov kasvatada oma lapsed nii, et neist jääksid tõesti vanemate poolelijäänud elutee väärikused jatkajad.

KASVATUSVEAD

See on juur ja tähtis liigimus. Tuleb rõhutada, et isegi kõige eeskujulikumad vanemad teevad kasvatuses vigu, millest nad sageli ise pole üldse teadlikudki. See tuleb jellest, et me lapsi liialt ei tunne ega tea, kuidas üks või teine asi neile mõjub. Kõige tavallisemateks kasvatusvigadeks on vääreeskujus, järjekindlusetus, keelus ja käsus, lastele ille jõu käivate nõudmistest ehitamine, laste ärakellitamine jm.

LAPS JA ALKOHOL

Me nägime, kui raske on lapse seisuford lagunenud perekonnas. Võtke ja jälgige aga, mis põhjustab kõige enam perekonnatüübid, abielulahutusi, sünnimisi väljaspool abielu? Mis tõukab kõige enam inimesi vaesusse ja viletsusse, võtab neilt teenistuskohad, teeb töövõimetuks, muudab hoolimatuks ja tooreks? Tuletage meelde järeleid juhtumeid omaist ümbruskonnast ja katstuge päris ausalt selgitada, kui palju te leiate niisuguseid, kus poleks otsestelt või kaudselt olnud mängus alkoholi käsi...

Lastele avaldab alkoholi mõju kõigepealt kaudselt. Ta rikub perekonnaliikmete vahelkorra ja pillab varanduse, mis peaks kuluma laste tarvete rahuldamiseks. Selle tagajärjeks on pahed, millest eespool oli juttu.

Teiselt alkoholi mõju nähtleb lapsi nende vanemate kaudu. „Vanemate patud nuheldakse laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlvest saadik“. Valdav enamik lapsi, kes saavad ühiskonnale koormaks või võõraste hirmu ja armu alla, on pärit just niisugustest kodudest, kus alkohol oli armjaks majasõbraks... Siinistatagu Hartu kirjalduvuskirjade laste kasvatusmaja andmeid, või

küsitagu ärklamatelt koolimeestelt, kes tuimade ja raskesti kasvatatavate laste vanemate eluviise tundma õppinud, siis näete, misjulgune inimmaterjal see on, mida joodikute perekonnad oma rahvale kingivad. Süütlige näit. Lapsi koolis, millised on nende kõige jubedamad lapsepõlvemälestused, ja te kuulete, mis nad teile rääginud joobnud meestest, võib olla ka oma isast, keda nad kõigest jõust tahaksid armastada ja austada, ent kes on kirjutanud võib-olla kõige õudsema lehekülje nende eluramatusse.

Kolmandaks võtaksime vaatlemisele lapse otsejõud kokkupuuted alkoholiga. — Kas siis ka jelleid on? Kes nüüd lastele alkoholi annab? küsib võib-olla mõni elust eemalseisja. — On, ja veel mil-liseid!

Need kokkupuuted võivad olla juba enne sündimist, emahus. Raskejalgsuse ajal tarvitatud alkohol ei mõjasta mitte ainult ema, vaid ka tulevast last. Ema, kui vanem inimene, on sellele mõjule vastupidavam, palju hädasohtlikum on ta õrnale lootele. Taas lapsed innuvad ühes emapiimaga alkoholi endasj, sest alkoholist, mida imetav ema tarvitab, valgub teatud hulka ka emapiimasse.

Lapse termisele on palju järeleid asju kahjulikud, mis täiskasvanule midagi viga ei tee, näit. hapu piim, toores puuvõli jm. Alkohol on talle igal kujul, ka kõige lahjemate jookide (nagu koduwein ja õlu) näol kahjulik. Lastele alkoholi andmist tuleb pidada lausa kuriteoks.

MIS TEHA ELU PARANDAMISEKS

Õelpoolkirjeldatud ühiskondlikud pahed on vaid murdoja kõigist elu hädadest. Nad on kõik üks-teiega nii tihedalt läbi põimitud, et ainult kõigi nende vastu korraga võideldes saab edasi. See on väga raske töö. Mites inimesed joovad? — Sellepärast, et nad on vaesed ja et neil on viletsad korterid. — Mites nad on vaesed? — Sellepärast, et nad raha maha joovad! Mites kasvab nii palju alamääratustlike inimesi? — Sellepärast, et me lapsi õieti ei kasvata ja pahede vastu ei kaitse. Mites me jeda ei tee? — Sellepärast, et meid endid halvasti on kasvatatud ja me ise nende pahede liivis siplene. — Säärast kahetõnet võiks jatkata kui tahes kaua. Ta veenab meid vaid jelles, et palja ühest kohast paikamise ja lapimisega palju ära ei tee. Kõgu ühiskondlik elu vajab uuendust, vajab igatiilgset elureformi!

©.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetuse ja talituse Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41. Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. Adv. K. Eesti Liidu väljaanne. Aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest.